

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων
Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ)

Ομοσπονδία Συλλόγων
Εκπαιδευτικού Προσωπικού Τ.Ε.Ι. (ΟΣΕΠ-ΤΕΙ)

Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ)

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΗΜΕΡΑ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ, ΩΡΕΣ 18.30-21.30 ΘΑ ΜΕΤΑΔΟΘΕΙ ΖΩΝΤΑΝΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗ ΔΙΕΘΥΝΣΗ:
<http://mc.gunet.gr/live/video.php>.

ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΙΛΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΕΘΥΝΣΗ: nikolas@central.ntua.gr

Θέμα: Θέσεις των Ομοσπονδιών ΠΟΣΔΕΠ, ΟΣΕΠ-ΤΕΙ και ΕΕΕ για τις διαδικασίες αξιολόγησης και χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων.

Μετά από μεγάλη χρονική καθυστέρηση είδαμε στις 17 Μαΐου και πάλι να αναρτώνται στην προσωπική ιστοσελίδα του κυρίου Υφυπουργού τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης αξιολόγησης για το πρόγραμμα "Θαλής". Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης κινείται στο γνωστό πλαίσιο της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων «Ηράκλειτος II» και «Αρχιμήδης». Οι ομοσπονδίες της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας (ΠΟΣΔΕΠ, ΟΣΕΠ-ΤΕΙ και ΕΕΕ), συζήτησαν το συνολικό πρόβλημα και διατυπώνουν τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Α) Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της πρώτης φάσης του **προγράμματος "Θαλής" δεν συνοδεύεται από τη βαθμολογία και τα σχόλια των αξιολογητών**, τόσο για τις προτάσεις που πέρασαν στη 2^η φάση, όσο και για αυτές που απορρίφθηκαν. Σημειώνουμε ότι η αποστολή της βαθμολογίας και σύντομων σχολίων των αξιολογητών αποτελεί πάγιο στοιχείο της διαδικασίας αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Β) Ανάλογης μεταχείρισης τυγχάνουν επί μήνες οι εμπλεκόμενοι σε προτάσεις του **προγράμματος «Ηράκλειτος II»**, οι οποίοι επί ματαίω περιμένουν να αποκτήσουν πρόσβαση στα σχόλια των αξιολογητών και στη σχετική βαθμολογία. Μάλιστα το δικαίωμα αυτό έχει εκχωρηθεί στους υποψήφιους διδάκτορες μόνο και όχι στους Επιστημονικούς Υπεύθυνους!

Γ) Οι **διαδικασίες αξιολόγησης** - σε όλα τις τα στάδια και για όλα τα προγράμματα του χώρου της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας - χαρακτηρίζονται από έντονα στοιχεία αδιαφάνειας, ακαδημαϊκού ερασιτεχνισμού και πολιτικής αυθαιρεσίας. Είναι δε πρωτοφανής ο βαθμός εμπλοκής ενός Υφυπουργού στις συγκεκριμένες διαδικασίες, που γίνονται χωρίς

κανόνες, και με συνεχείς παλινωδίες. Αποτελεί μοναδικό φαινόμενο τουλάχιστον σε χώρες του αναπτυγμένου κόσμου. Και σίγουρα αποτελεί παταγώδη διάψευση των, μόλις προ έτους, εξαγγελιών του κυρίου Υφυπουργού για εισαγωγή νέων μεθοδολογιών και χρηστής διαχείρισης των ερευνητικών δράσεων.

Δ) Η απόρριψη και μάλιστα *a priori*, προτάσεων στις οποίες ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει **μετακλητή θέση στο Ελληνικό Δημόσιο**, γεννά ερωτήματα για την εμπιστοσύνη, που δείχνει το ίδιο το Υπουργείο για το αδιάβλητο του συστήματος αξιολόγησης, που το ίδιο έχει επιλέξει. Τι εννοεί η φράση «... αποκλεισμού μέσω ενδεχόμενου ασυμβίβαστου»; Υπάρχει νομικό έρεισμα για κάτι τέτοιο; Έχει το Υπουργείο τη βεβαιότητα ότι όταν θα έλθει το πλήρωμα του χρόνου για τη χρηματοδότηση των όποιων προτάσεων επιλεγούν, ο εν λόγω συνάδελφος, ή ακόμα και η Κυβέρνηση, θα είναι στην τωρινή θέση; Τέλος, μπορεί το Υπουργείο να μας υποδείξει έστω και έναν πανεπιστημιακό, με στοιχειώδη ακαδημαϊκή επάρκεια, στέλεχος της σημερινής Κυβέρνησης, που να μην έχει εμπλακεί σε μια τουλάχιστον πρόταση του προγράμματος «Θαλής»;

Ε) Σαν να μην έφθαναν όλα αυτά, μετά από ένα πεντάμηνο έναρξης των επιλεγέντων έργων του **προγράμματος «Συνεργασία»** και χωρίς να έχει εκταμιευθεί για τα έργα αυτά ούτε ένα ευρώ, στις 4 Μαΐου ανακοινώθηκε από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, με τελείως αντιδεοντολογικό τρόπο, **ότι θα χρηματοδοτηθούν με το ποσόν των 28.000.000 ευρώ επιπλέον 36 από τα μη εγκεκριμένα στη πρώτη φάση έργα** του προγράμματος αυτού. Χωρίς και εδώ να έχει νωρίτερα ανακοινωθεί κάποιος κατάλογος βαθμολογίας, ούτε να έχουν δοθεί τα σχόλια των αξιολογητών, τόσο για τους επιτυγχόντες όσο και τους επιλαχόντες! Προφανώς, κατόπιν τούτου ο καθένας μπορεί να αισθάνεται ελεύθερος να υποθέσει το ο,τιδήποτε για τα κριτήρια και τις διαδικασίες επιλογής.

ΣΤ) Στην προδημοσίευση της προκήρυξης του προγράμματος «Συνεργασία 2011» περιλήφθησαν περιοριστικοί όροι του αριθμού των προτάσεων που μπορεί να υποβάλλει και να συντονίσει κάθε ερευνητικός φορέας (συμμετοχή σε δύο μόνο προτάσεις, συντονισμός το πολύ σε μία). Στη δε πρόσφατα δημοσιοποιηθείσα προκήρυξη διαφαίνεται μια προσπάθεια οι περιορισμοί αυτοί να μετριαστούν, καθώς ως 'διαφορετικοί φορείς' θεωρούνται πλέον και διαφορετικά (θεσμοθετημένα και μη) «εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή Ινστιτούτου». Γεγονός παραμένει ότι, τέτοιου τύπου περιορισμοί αντίκεινται στην ανάδειξη και προώθηση της ελεύθερης επιστημονικής άμιλλας και της αριστείας, καθώς συρρικνώνουν το δυνητικό εύρος των συνεργασιών, προωθούν τις διοικήσεις των φορέων στο να επιλέξουν ποιες προτάσεις τελικά θα κατατεθούν και αποκλείουν εκ προοιμίου εν δυνάμει αξιόλογες συνεργασίες από το δικαίωμα να κριθούν.

Ζ) Τέλος, στις 20 Μαΐου, αναρτάται στην ιστοσελίδα του κυρίου Υφυπουργού **επικαιροποίηση της προκήρυξης της δράσης «Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/τριών»**, με την οποία αλλάζει, μεσούσης της υλοποίησής της, η διαδικασία αξιολόγησης των κατατεθειμένων προτάσεων, 'χάριν επίσπευσης των διαδικασιών'!

Οι Ομοσπονδίες, με παλαιότερες αποφάσεις τους, είχαν τοποθετηθεί στο συνολικό θέμα των αξιολογήσεων των ερευνητικών προγραμμάτων (βλ., πχ., Απόφαση ΔΕ της ΠΟΣΔΕΠ της 5^{ης} Ιανουαρίου 2011), χωρίς ποτέ να λάβουν απάντηση από το Υπουργείο Παιδείας. Κατόπιν όλων αυτών και επειδή πιστεύουμε ότι το θέμα της επί χρόνια μηδενικής δημόσιας χρηματοδότησης της έρευνας στα ΑΕΙ και στα Ερευνητικά Κέντρα, συνδυαζόμενο με την επίσης αναιμική απορροφητικότητα των αντίστοιχων κονδυλίων των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, **εξελίσσεται σε πρόβλημα εθνικών διαστάσεων, απαιτούμε από το Υπουργείο Παιδείας και την Πολιτεία γενικότερα:**

- **Να σταλούν άμεσα στους Επιστημονικούς Υπευθύνους τόσο η βαθμολογία όσο και τα σχόλια των αξιολογητών για όλες τις προτάσεις** -επιτυχείσες και μη- όλων των μέχρι σήμερα αξιολογημένων προγραμμάτων, «Συνεργασία», «Ηράκλειτος», «Αρχιμήδης», «Θαλής», κλπ.
- **Να αρχίσει άμεσα η εκταμίευση των απαιτούμενων κονδυλίων για τη χρηματοδότηση των εγκεκριμένων ερευνητικών έργων** που βρίσκονται σε διαδικασία υλοποίησης, όπως, π.χ., αυτών του προγράμματος «Συνεργασία». Ειδικά, θεωρούμε ως σκανδαλώδες το γεγονός της μη καταβολής των υποτροφιών των Υποψηφίων Διδασκτόρων του προγράμματος «Ηράκλειτος». Αληθεύει ότι δεν θα γίνει καμιά καταβολή υποτροφίας νωρίτερα από τις 15 Ιουλίου και ότι τα υπάρχοντα χρήματα για το 2011 επαρκούν μόνο για την πληρωμή των αναδρομικών του 2010 και του 1^{ου} εξαμήνου του 2011;
- Να μας γνωστοποιηθούν οι όποιες εισηγήσεις υπάρχουν από την πλευρά του **Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας** για την ταχύτερη και βέλτιστη - για τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας της χώρας- απορρόφηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ.
- Να διευκρινιστούν οι όροι, τα χρονοδιαγράμματα, και οι διαδικασίες αξιολόγησης των προσεχών ερευνητικών δράσεων, τις οποίες οφείλει άμεσα να προκηρύξει το Υπουργείο, δεδομένου του ότι **όχι μόνο έχει παρέλθει αρκούντως μεγάλο χρονικό διάστημα από την έναρξη του ΕΣΠΑ αλλά έχουμε αρχίσει να βλέπουμε την ημερομηνία λήξης του χωρίς ούτε ένα ευρώ να έχει μπει στους ειδικούς λογαριασμούς των Ιδρυμάτων!!!**

Επειδή επίκειται τόσο η β' φάση της αξιολόγησης του «Θαλής», όσο και η αξιολόγηση άλλων προγραμμάτων, και επειδή πιστεύουμε ότι ζούμε σε μια στοιχειωδώς ευνομούμενη πολιτεία, θεωρούμε απόλυτα αναγκαίο να επαναφέρουμε τα βασικά -μηδέποτε απαντηθέντα- ερωτήματα που θέσαμε και στο παρελθόν και **να απαιτήσουμε σαφείς και άμεσες απαντήσεις από τη σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας.** Αυτά είναι:

- ✓ Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της Επιτροπής που πιστοποίησε τους αξιολογητές και τι κριτήρια εφάρμοσε;
- ✓ Ποια Επιτροπή (ή Επιτροπές) επιλέγει/επέλεξε αξιολογητές ανά πρόταση (χαρακτηριστικά Επιτροπής και αριθμός μελών), με ποια διαδικασία και με ποια κριτήρια;
- ✓ Ποιος ο μέγιστος αριθμός προτάσεων, που αναλαμβάνει κάθε αξιολογητής/-τρια;

- ✓ Με ποια κριτήρια και διαδικασία γίνεται/έγινε η βαθμολόγηση και τεκμηρίωση ανά αξιολογητή;
- ✓ **Και το κυριότερο και ποιο καθοριστικό για την τελική φάση της αξιολόγησης κάθε προγράμματος: Ποιοι και πώς αναλαμβάνουν τη σύνθεση των επιμέρους αποτελεσμάτων της αξιολόγησης ανά θεματική περιοχή;**

Όλα αυτά συμβαίνουν σε ένα Υπουργείο που η Υπουργός ήταν πάντοτε υπέρμαχος των άξιων, ως τη μόνη προοπτική της χώρας, και ο αρμόδιος για την Ανώτατη Παιδεία και Έρευνα Υφυπουργός από την αρχή της θητείας του τόνιζε σε υψηλούς τόνους ότι «... ο,τιδήποτε γίνεται στο Υπουργείο από δω και πέρα θα είναι παράδειγμα αξιοκρατίας, διαφάνειας και αντικειμενικής αξιολόγησης»!!!

Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε από την ενημέρωση που έκανε η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας στην κοινή συνεδρίαση των Επιτροπών Μορφωτικών Υποθέσεων και Έρευνας & Τεχνολογίας της Βουλής στις 25 Μαΐου ότι ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΣΠΑ για το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι 1.069 εκ. ευρώ, όταν όλοι οι προηγούμενοι Γενικοί Γραμματείς Έρευνας & Τεχνολογίας μας διαβεβαίωναν ότι το ποσό αυτό ανήρχετο σε 1.500 εκ. Το Υπουργείο οφείλει να εξηγήσει τη διαφορά των 431 εκ. ευρώ. Ενημέρωσε επίσης ότι εντός του 2011 θα έχουν ολοκληρωθεί όλες οι σχετικές προκηρύξεις και θα παραμείνει μόνο ένα διαθέσιμο υπόλοιπο ποσό της τάξης των 123 εκ. ευρώ για το 2012. Η πραγματικότητα όμως είναι σκληρή. Δεν έχει εισρεύσει ούτε ένα ευρώ σχεδόν στις ερευνητικές ομάδες των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας μέχρι σήμερα. Η τόσο αναγκαία ενίσχυση της αλληλεπίδρασης με τον επιχειρηματικό τομέα δοκιμάζεται σκληρά μια που δεκάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετέχουν στο πρόγραμμα «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» έχουν καταθέσει εγγυητικές επιστολές εδώ και τρεις μήνες χωρίς να έχει ακόμα εκταμιευτεί ούτε ένα ευρώ. **Από την άλλη πλευρά πολύ συχνά μαθαίνουν για απευθείας χρηματοδοτήσεις διαφόρων δράσεων ερευνητικού, μελετητικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα χωρίς καμιά διαδικασία αξιολόγησης, ούτε καν από εγχώριους κριτές!!!**

Όσον αφορά τα ερευνητικά προγράμματα συνολικά οι τρεις Ομοσπονδίες του χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας (ΠΟΣΔΕΠ, ΟΣΕΠ-ΤΕΙ, ΕΕΕ) θα εξετάσουν με τη δέουσα προσοχή τη δυνατότητα παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε μια θετική κατεύθυνση, ώστε αφ' ενός να διασφαλισθεί ότι τηρούνται οι όροι και οι διαδικασίες προκηρύξεων και αξιολογήσεων - στα πλαίσια πλήρους αξιοκρατίας και διαφάνειας σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό. Σε περίπτωση μη τήρησης -σταθμίζοντας τη γενικότερη κατάσταση- θα εξετάσουν ακόμα και το ενδεχόμενο της προσφυγής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Είναι πέρα για πέρα φανερό ότι υπό τις παρούσες συνθήκες διαχείρισης και χρηματοδότησης της έρευνας στη χώρα μας, κάθε επίκληση της αριστείας εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας είναι κενή περιεχομένου και μόνο αρνητικές αντιδράσεις μπορεί να προκαλέσει.

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης
Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Ο Πρόεδρος

Γιάννης Τσάκης
Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας

Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ε. Λουκάς
Κύριος Ερευνητής Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "Δ"

Η Γραμματέας

Ευγενία Μπουρνόβα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.

Ο Γραμματέας

Κυριάκος Τσινίδης
Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ Λάρισας

Η Γ. Γραμματέας

Μαρία Θ. Στουμπούδη
Δ/ντρια Ερευνών ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.

